

Creatief denken

Een kunst of een kunde?

“Creativiteit is zien wat een ander ook ziet, maar er iets anders bij denken”

Albert Einstein

De meeste mensen denken bij het woord “creatieveling” aan een verwarde geest die onverzorgd rondloopt en aan de rand van de maatschappij leeft. **Nochtans kan iedereen creatief denken en creatief zijn.** Creatief denken is geen andere manier van denken, maar wel het sturen van ons denken in een bepaalde richting.

Als kind zijn we allemaal creatief. Bedenk maar eens hoe een kind van elk voorwerp een wapen maakt, of zoals mijn neefje van drie zegt, een schietgeweer. Kinderen tekenen en spelen creatief, zonder vooroordelen, zonder bedenking. Als we ouder worden gaan we creatief denken vervangen door logisch denken en onze waarnemingen vertalen

in codes. Het is die logica die het creatieve denken in de weg staat. Bij het zien van de afkorting NMB... vult u deze beslist spontaan aan tot NMBS. En als men u vraagt een mannetje te tekenen, begint u met het hoofd, gebruikt u symbolen voor de ogen, de mond,... Dit zijn allemaal symbolen die we ons in de loop van het leven eigen maken.

Een **aantal belemmeringen weerhouden ons** om creatief te zijn. Bovenstaand voorbeeld is een belemmering door perceptie: we interpreteren het waargenomene voor we de waarneming gaan ontleden. Dit doen we om sneller tot een resultaat te komen. En dit is maar goed ook, want als we een rood stoplicht eerst zouden ontleden voordat we beseffen dat we moeten stoppen, zou de chaos niet te overzien zijn. Een tweede belemmering is die van de emoties.

Creatief denken doet men meestal in groepsverband. Dit impliceert rekening houden met anderen, maar ook kritiek geven en krijgen. De angst om kritiek te krijgen, risico's te nemen, dubbelzinnig over te komen of verdeeldheid te zaaien, staat onze creativiteit vaak in de weg en beknot onze

mogelijkheden. Ook **ons intellect belemmert ons denken.** Als we geen geroutineerde methode kennen om een zaak te benaderen, moeten we onze intuïtie en onze fantasie laten meespelen, wat de rationele denker in ons ons zeker niet op prijs stelt.

Om via bepaalde technieken de creativiteit te bevorderen, is het dus noodzakelijk om de juiste

houding aan te nemen. Een positieve instelling, ontvankelijk zijn voor elk (zot) idee, gemotiveerd zijn om te veranderen, durf en lef aan boord leggen en hard en kritisch voor jezelf zijn onontbeerlijk voor **een creatieve atmosfeer.** Wees niet bang om jezelf te zijn en blijf oog hebben voor het bijzondere van “niets bijzonders”.

Er zijn een aantal technieken voorhanden die ons in staat stellen om in groep of alleen een brainstorm te organiseren die tot creatieve ideeën en oplossingen kan leiden. In groepsverband is het van essentieel belang dat we onze vooroordelen opzij schuiven : geef elk idee 10 minuten overlevingskans. De **kwantiteit van de ideeën** is belangrijker dan de kwaliteit. Hoe meer ideeën men heeft, hoe meer anderen daarop kunnen inspelen. Deze vorm van

Creatief denken

Een kunst of een kunde?

“Creativiteit is een deur zien waar anderen een muur zien”

Peter Drucken

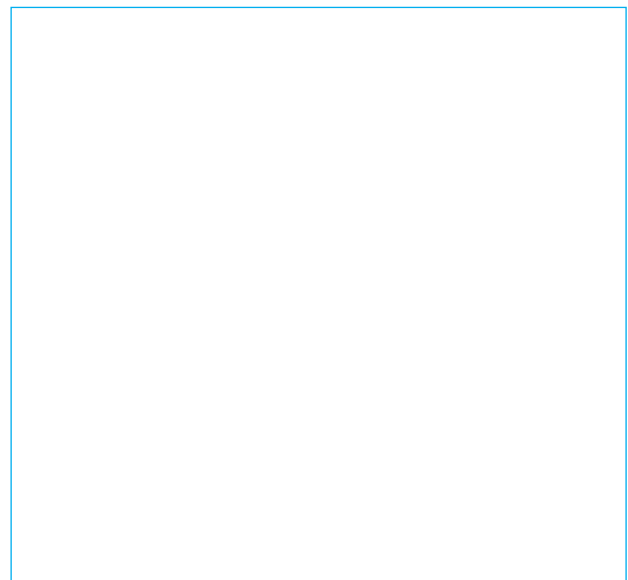
kruisbestuiving kan leiden tot die ene waanzin die wel eens een voltreffer zou kunnen zijn.

“Op een dag zat Zuster Tabattaz Babet achter het raam wol te spinnen op haar spinnewiel, terwijl ze twee mannen met een lange boomzaag heen en weer zag schuiven over een al te dikke boomstam. Door het samensmelten van het spinnewiel en de boomzaag, werd de cirkelzaag geboren.” Dit is een voorbeeld van een eerste creatieve denkmethode: de associatie. Veel gouden ingevingen spruiten voort uit de combinatie van zaken die schijnbaar niets met elkaar te maken hebben.

Bent u klaar om **zonder vooroordelen** deel te nemen aan deze creativiteitsoefening en te ontdekken hoe creatief u zelf bent...

Denk aan “Afwas” en schrijf op een blad 10 woorden die je daaraan onderbewust koppelt. Niet verder lezen, eerst doen. Er is creatieve denkruimte voorzien op dit blad. Je lijst zou er als volgt kunnen uitzien: “glazen, borden, vrouw, lastig, water, zeep, borstel, gezellige familiebabbel, ruzie, vuil, vaatwasser,...”. Ga nu maar eens na hoeveel van jouw woorden de basis zijn voor de reclamespot van aan bekend vaatwasmiddel. Deze associatie wordt wel eens de **bloemassociatie** genoemd. Het woord afwas staat in de kern en de woorden hangen eraan als blaadjes. Nog verder associëren kan je doen door elk blaadje los te rukken en hiermee weer een bloem samen te stellen. Je zult verwonderd zijn over het eindresultaat...

Een andere **associatiemethode is de kettingassociatie**. Men neemt een bepaald woord en zoekt hiervoor een associatie. De volgende in de groep zoekt op zijn beurt een associatie op dit laatste woord en zo gaat men door. Dit leidt dit tot een grenzeloze gedachtengang, waarbij de kans groot

Dit is géén leeg vlak maar een creatieve denkruimte.

is dat men eindigt waar men begonnen is. En dit kan ook het doel zijn. Bij een gerichte kettingassociatie geeft men een beginwoord en een eindwoord op. Het is de bedoeling is om via een bepaald aantal woorden uit te komen bij het einde. We nemen de proef op de som: begin met beer en eindig met lijflore in 10 woorden. Een voorbeeld? Beer, bos, bomen, bosweg, straat, huizen, centrum, stad, Parijs, lijflore. De weg is kort in 10 woorden...

Een tweede creatieve denktechniek is het **omkeren van een probleem**. Stel je voor dat je een succesvolle methode zoekt om een sollicitatiegesprek te voltooien. Draai het probleem om en vraag jezelf af welke kwaliteiten iemand moet hebben voor die job. Speel zelf dus de interviewer. Zo weet je waarop je moet letten en wat je moet kunnen.

Strategy Marketing Mentors

Creatief denken

Een kunst of een kunde?

Een derde en laatste methode is het zoeken naar een **gelijkenis**, een raakvlak tussen twee totaal verschillende zaken. Zoek bijvoorbeeld de gelijkenis tussen “politiek” en “voetbal”. Een dergelijke denkwijze kan leiden tot creatieve vondsten en karikaturale ideeën. “Met Dehaene in de goal, kan er géén bal voorbij.” Voel je die hersenkronkels werken? Probeer maar eens en fax me je beste idee door. (014/21 34 82). De dubbele betekenis van woorden is een dierbare bron voor creatievelingen. Veelal wordt de verkeerde betekenis op de verkeerde plaats gebruikt. (bijvoorbeeld: “Sterke koffie, als u in ons gamma uw gading niet vindt”, Delhaise Koffie 3/99)

Een laatste voorbeeld geeft aan dat creativiteit tijd en inspanning vergt. “Op een dag kreeg Ceasar een gouden kroon van een naburige staat. Hij twijfelde eraan of de kroon wel echt van goud was en vroeg aan Archimedes om dit na te gaan zonder de kroon te beschadigen. Archimedes wist dat er slechts 2 methoden waren: het soortelijk gewicht meten, maar daarvoor moest hij het goud smelten in één klomp, of de sterkte van het goud meten, maar daarvoor moest hij het goud indeuken. Na lang zoeken naar een andere techniek, gaf hij het op en ging naar één van de badplaatsen van Rome. Op het moment dat hij in het bad ging, merkte hij dat het water steeg, en dit evenredig met het volume van zijn lichaam. Eureka, hij had de oplossing gevonden! Op deze manier kon hij het volume van de kroon bepalen en vergelijken met het gewicht.”

Kepler, de ontdekker van de ellipsvormige baan rond de aarde zei: “Je jaagt de oplossing na totdat je haast bezwijkt en als je het hebt opgegeven, geeft ze zich glimlachend prijs.”

Alvast veel creatief denkplezier.

“Een idee dat niet riskant is, verdient überhaupt niet eens de naam idee”

Oscar Wilde